

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

VI. De Judæis, & Saracenis, & eorum servis. D. 19. C. 1. El. 1. EC. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

sæpe minùs idonei & minùs literati sibi viam ad temporales Professorum honores pararent, neglectis dignioribus. *Nec obstat*, quòd in Academiis liceat exigere pretium pro Gradibus Baccalaureatùs, Magisteriatùs & Doctoratùs. *Nam* id non exigitur pro licentia docendi; sed pro honoribus & emolumentis temporalibus, quibus tales Graduati per publicum testimonium approbationis ad officium docendi perfruuntur, quæ sunt pretio æstimabilia; neque pro his gradibus pretium exigere reperitur prohibitum. Vide *Nuch. Theol. Exam. 17. n. 4. §. Econtra.*

TITULUS VI.

De Judæis & Saracenis, & eorum Servis.

I. Per JUDÆOS intelliguntur, qui Legem Moysis profitentur; per SARACENOS sic dictos à Sara uxore Abrahamæ, (potius ab Agar & Ismaële, à quibus descendunt, dicendi Agareni) qui Sectæ Mahumetis adhærent, cujuscunque sint Nationis, sive Turcæ, qui Alcoranum juxta Expositionem *Omar*; sive Persæ, qui eundem acceptant juxta interpretationem *Aly*, discipulorum Mahumetis inter se prorsus discrepantium, ut ea propter Tur-

DE JUDÆIS ET SARACENIS, ET EORUM SERVIS. 571
cæ & Perfæ se invicem plus quàm hære-
ticos persequantur. Circa hos h. t.

2. I. In Decret. c. 1. & 2. decernitur:
„Nullum Christianum mancipium Ju-
„dæis seruiat; ii verò, qui colendis eo-
„rum terris sunt adstricti, remaneant,
„& consuetas pensiones eis præbeant;
„nihil verò extra ea, quæ de colonis vel
„originariis, qui ex legum districtione
„sunt liberi, jura præcipiunt, oneris ipsis
„indicatur; aliàs jus colonarium & do-
„minium sibi ipsis damnant, i. e. eo ipso
amittunt.

3. C. 3. „Sicut legalis diffinitio Judæos
„novas non patitur erigere Synagogas,
„ita quoque eos sine inquietudine veteres
„habere permittit. Cui consonat C. 7. Ju-
„dæos, de novo construere Synagogas,
„ubi eas non habuerunt, pati non debet.
„Verùm si antiquæ corruerint, ut reædi-
„ficent, potest æquanimiter tolerari; non
„autem, ut eas exaltent, aut ampliores
„vel pretiosiores faciant, quam antea
„fuisse noscuntur; qui utique pro magno
„debent habere, quòd in veteribus Sy-
„nagogis & suis observantiis tolerantur.
Hinc etiam rectè docet *Pichler Decis. 150.*
quamvis Judæi, ubi sunt jam recepti, si
modestè se gerant, leges ac condiciones
sibi positas seruent, sint tolerandi; practi-
cè

cè tamen loquendo licitè ac sine peccato eos recipi non posse in locum vel territorium, ubi non sunt; nisi gravis suppetat causa præponderans gravissimis Christianorum ac subditorum damnis ex eorum receptione metuendis; tum quia non sine injuria Salvatoris & Christianæ Religionis, cui quotidie solet perverfa hæc gens maledicere, fidelibus cohabitant; tum quia per fraudes, excessivas usuras, emptiones rerum furto, etiam sacrilego, ablatarum &c. putantes omnia Christianorum bona ipsis debita, Christianos injustè defraudant, emungunt & multos ad incitas redigunt. Videant igitur Principes eorùmque ad hoc Consiliarii, quâ conscientiam suis lucris inhiantes, non subditorum saluti consulentes, in novis locis concedant Judæis saluum conductum, non sine ingenti subditorum præjudicio & damno, quibus aptari potest illud *Ezech. 34. Væ Pastoribus Israël, qui pascebant semetipsos. Pro eo, quod facti sunt greges mei in rapinam, & oves mee in devorationem bestiarum, hæc dicit DEUS. Super Pastores requiram gregem meum de manibus eorum, & cessare faciam eos, ut ultra non pascant gregem, nec pascant amplius semetipsos.*

4. C. 5. „ Jubes Pontifex, generaliter interdici, ne Judæi ostia vel fenestras in die „ Parasceves apertas habeant, sed eas per „ totum diem claudant. C. 6. Judæi sive „ Saraceni neque sub alendorum suorum „ puerorum obtentu, neque pro servitio „ vel alia qualibet causa Christiana mancipia in domibus suis permittantur habere. Excommunicentur, qui cum eis præsumpserint habitare. C. 8. Judæorum „ servitio nemo assidue pro aliqua mercede se exponat; neque obstetrices & nutrices infantes Judæorum in domibus eorum nutrire præsumant, quia ob continuam conversationem instigante humani generis inimico ad suam superstitionem & perfidiam simplicium animos „ inclinarent. Unde etiam Can. *Omnes 14. Caus. 28. q. 1. Prohibitum est Christianis, ne Judæos ad convivium invitent, & ne invitati in convivijs ipsorum compareant.*

5. C. 9. statuit Pontifex: „ Ut nullus Christianus invitos vel nolentes Judæos ad „ baptisma venire compellat; aut quemlibet eorum sine judicio terrenæ potestatis vel vulnerare, vel occidere, vel suas „ illis pecunias auferre præsumat; aut in „ festivitatum suarum celebratione quifquam fustibus vel lapidibus eos pertur-

„ bet;

„bet; aut cœmeterium eorum mutilare
 „vel invadere audeat. Si quis contraire
 „præsumperit, honoris aut officii sui pe-
 „riculum patiat, vel Excommunic-
 „tione plectatur. Textus planus est. *An
 autem proles Judæorum & Infidelium in-
 scis ac invitis parentibus Principi Catholico
 subjectis licitè baptizentur?* Negat D. Tho-
 mas; affirmat Scotus. Saltem juxta *Engel-
 h.t. n. 12. Reiffenst. n. 52.* & communem DD.
 infantes, si sint in articulo mortis; aut
 etiam adulti, si sint perpetuò amentes,
 ex naturali præcepto charitatis in *Nuch.
 Theol. Exam. 5. n. 13. §. 2.* necessariò per
 baptismum sunt juvandi, tunc enim cessat
 periculum perversionis & injuriæ bap-
 tismi, adeoque id per potestatem humanam
 prohiberi nequit.

6. II. In *Extrav. comm. c. 1.* item *c. 6.
 & 12. in Decret.* „Excommunicantur,
 „qui Saracenis arma, ferrum, lignamina
 „galearum &c. ad impugnandos Chri-
 „stianos deferunt, sive quocumque alio
 „modo vel ingenio eis subsidia vel consilia
 „impendunt; aut mercimonium cum eis
 „habuerint, quamdiu inter nos & illos
 „Guerra durârit; (unde non sufficit Treu-
 „ga) contrafacientes decernuntur capien-
 „tium servi, infames ac intestabiles, tam
 „activè, quàm passivè, eorùmque bona
 „Fica

„Fisco subjiciuntur; quæ excommunicatio etiam innovatur in Bulla Cœnæ. Sed dolendum, ait *Reiffenst. h. t. n. 25.* quòd hæ Leges ob sævam cupiditatem vel ditescendi, vel plus dominandi, tam parùm observentur.

TITULUS VII. VIII. & IX.

De Hæreticis; de Schismaticis & Ordinatis ab eis; ac de Apostatis & reiterantibus Baptisma.

I. DE HÆRETICIS c. i. h. t. decernitur: „Dubi-
 „buis in fide infidelis est. Nec eis
 „omnino credendum est, qui fidem ve-
 „ritatis ignorant. De quo dubio hoc in-
 telligendum, vide in *Nucl. Theol. Exam. 6.*
n. 1. An hæreticus contra Catholicum, ut
testis vel accusator, admitti possit? Collige
 ex dictis *L. 2. Tit. 20. n. 6.* In cæteris Capi-
 tibus h. t. statuuntur pœnæ contra hære-
 ticos eorùmque receptatores, defensores
 & fautores, signanter *C. 9. & 13.* pœna
 Excommunicationis; Degradationis, si
 sint Clerici; Confiscationis bonorum; Ir-
 regularitatis; in qua tamen, si hæresis
 foret occulta, ex *Trid.* posset Episcopus
 dispensare; Absolutionis subditorum à de-
 bito fidelitatis, obedientiæ & domini;
 Pri-